
Stanisława Noakowskiego

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Śródmieście Północne

Atrybuty: Nazwy własne Nazwy osobowe Imiona i nazwiska

Rok utworzenia nazwy: 1938

Opis

Stanisław Noakowski (1867-1928) - historyk sztuki, malarz, architekt. Uczył się we Włocławku i Łowiczu, studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Petersburgu. Podczas ich trwania często wyjeżdżał na stypendia zagraniczne. W Rosji mieszkał 20 lat, wykładając historię sztuki w Moskwie i pracując w Akademii Sztuk Pięknych w Petersburgu. W 1919 roku otrzymał tytuł profesora Politechniki Warszawskiej, gdzie pełnił funkcję dziekana i uczył historii architektury nowożytnej.

Spoczywa:

Cmentarz Powązkowski, kwatera 233, rząd I, miejsce 1.

Ciekawostki

Była to droga biegnąca od 1770 wzdłuż wału miejskiego. Jako ulica powstała dopiero na pocz. XX w, była odcinkiem ul. Polnej. W 1928 lub 1930 wydzielono i nazwano dzisiejszą nazwą.

Stan obecny:

Nr 3: Wydział Chemii Politechniki Warszawskiej. Wywodzi się z Wydziału Rękodzielno-Chemicznego Szkoły Przygotowawczej do Instytutu Politechnicznego, gdzie uczono się farbiarstwa, garbarstwa, mydelnictwa, gorzelnictwa i browarnictwa, metalurgii, budowy wielkich pieców, odlewnictwa, wytapiania ołowiu i miedzi, fabrykacji szkła, wyrabiania szkła, emalii, porcelany, fajansu, farb ogniowych i garncarstwa. Następnie chemii uczono w otwartym na przeł. XIX i XX w. WIP om. Mikołaja II. Kadra, w większości rosyjska, miała jednak kilku Polaków. W 1917 przekazano na Wydział Chemii dzisiejszy budynek, który powstał w 1900-1 wg proj. Stefana Szyllera i Bolesława Brochwicz-Rogójskiego. W 1939 budynek został zniszczony a w 1940 zakazano jakiegokolwiek działalności dydaktycznej, jednak do 1945 na tajnych kompletach tytuł magistra chemii uzyskało 15 osób. Prof. Zawadzki i Groszkowski brali udział przy rozszyfrowywaniu części rakiety V-2. Po

zniszczeniach wojennych gmach odbudowano w 1948-52, choć elewacje wykończono w 1964-5. W 1951 budynek odbudowano i Wydział Chemii z powrotem zaczął funkcjonować.

Nr 4: kamienica Rubinlichta. Powstała w 1913 wg proj. Henryka Stifelmana i Stanisława Weissa dla właściciela składów budowlanych Rubinlichta. Po I wojnie dom kupiła rodzina Młodzianowskich, mieszkali tu m.in. nestor pediatrów warszawskich Zygmunt Kujawski oraz inżynier Wacław Tomaszewski wraz z rodziną, w tym synem Bohdanem (ur. 1921), później popularnym komentatorem sportowym i autorem takich książek, jak "Do ostatniego tchu", "Dziesięć moich olimpiad", "Romantyczne mecze", "Łączymy się ze stadionem", "Wimbledon", "Proszę o klucz", "Pożegnalna defilada", "Przeżyjmy to jeszcze raz".

Nr 6: kamienica.

Nr 8: Dom mieszkalny. Zbudowany w 1950-3 wg proj. Mikołaja Kokozowa, Stefana Hołowko, Tadeusza Iskierki, Bogumiła Płacheckiego, Jerzego Wasilewskiego.

Nr 10: kamienica Arona Oppenheima. Powstała w 1914 roku wg proj. Leona Stanisława Drewsa jako ostatnia z trzech przy tej ulicy dla żydowskiego przedsiębiorcy. Była bardzo luksusowa, jak na ówczesne czasy, liczyła siedem pięter, w części frontowej znajdowały się apartamenty zaś w oficynach liczne mniejsze mieszkania, przynoszące - z racji swojego położenia - niezły dochód właścicielowi (który niestety zmarł kilka lat później). Fasada ozdobiona była licznymi bardzo humorystycznymi w swym wyrazie rzeźbami. Na tyłach kamienicy znajdowały się trzy podwórka-studnie. Na ścianie pierwszego z nich znajduje się kapliczka Matki Boskiej z Lilią, ufundowana jeszcze przed wojną przez właściciela działającej tu nieprzerwanie od 1921 roku cukierni - Bolesława Wróbla. Mieszkał tutaj Dawid Przepiórka (1880-1940) - szachista i kompozytor szachowy żydowskiego pochodzenia, pierwszy mistrz szachów w Polsce z 1926, wicemistrz świata amatorów, rozegranych w 1928 roku w Hadze. Był autorem ponad 150 zadań szachowych, twórcą i wieloletnim prezesem Polskiego Związku Szachowego. Został aresztowany przez gestapo w I 1940 roku podczas turnieju szachowego prowadzonego w kawiarni u zbiegu ul. Marszałkowskiej i Hożej. Zwolniono wszystkich Polaków, on - z racji pochodzenia - został osadzony w więzieniu a następnie rozstrzelany w Palmirach. Kolejnym lokatorem był inżynier Stefan Bryła, który miał tu również swoje biuro. Po uszkodzeniach wojennych kamienica została odbudowana ok. 1950 roku.

Cukiernia. Założona w 1921 roku przez Bolesława Wróbla, istnieje do dziś.

Nr 12: kamienica Arona Oppenheima. Powstała w latach 1910-11 wg proj. Leona Stanisława Drewsa jako pierwsza z trzech przy tej ulicy dla żydowskiego przedsiębiorcy. Była mniej ekskluzywna niż ta pod numerem 10 (również miała osiem kondygnacji, przez co uznana została za jeden z pierwszych "mrówkowców" stolicy), jednak do historii architektury przeszedł oryginalny wystrój jej bramy - przepiękna podobno glazura z motywami roślinnymi, utrzymana w tonacji wrzosowo-zielono-żółtej (wyrób firmy kaflarskiej J.M. Belkes z siedzibą przy ul. Elektoralnej 5 lub 7). Secesyjną bramę wykonał zaś Antoni Mencil, właściciel Fabryki Wyrobów Ślusarskich przy ul. Czerwonego Krzyża. W czasie okupacji hitlerowskiej działała tu największa w mieście prywatna biblioteka należąca do rodziny Michalskich (znaczna część zbiorów, m.in. cenne starodruki, zostały przeniesione na ul. Skorupki, gdzie spłonęły podczas Powstania Warszawskiego). Jednym z jej lokatorów był profesor Tadeusz Boncler (1907-1992) - znakomity fotograf (autor m.in. publikacji "Zasady fotografii panoramowej"), matematyk ("Reszty potęgowe i ich własności cykliczne"), przez wiele lat nauczyciel w XLII LO im. Marii Konopnickiej przy ul. Madalińskiego. Podczas okupacji hitlerowskiej żołnierz AK (3. Batalion Pancerny "Golski"), który tu właśnie, w swoim mieszkaniu, prowadził wytwórnię fałszywych dokumentów. Kamienica w prawie nienaruszonym stanie ocalała z pożogi wojennej, do dziś jednak nie przeszła generalnego remontu. W podwórzu, po lewej stronie bramy, kapliczka z figurą Matki Boskiej, wzniesiona prawdopodobnie na początku II wojny światowej.

Nr 14 : kamienica. Powstała w 1913 wg proj. Henryka Stifelmana i Stanisława Weissa.

Nr 16: kamienica Arona Oppenheima. Powstała w 1912 roku wg proj. Leona Stanisława Drewsa jako pierwsza z trzech przy tej ulicy dla żydowskiego przedsiębiorcy. W latach 1939-1940 mieszkał tu Janusz Kusociński (1907-1940) - lekkoatleta, o czym przypomina tablica z brązu, odsłonięta 24 IX 1961 roku. W podwórzu, po lewej stronie bramy, kapliczka z figurą Matki Boskiej, wzniesiona

prawdopodobnie na początku II wojny światowej (prawdopodobnie zniszczona podczas remontu budynku przez nowego właściciela).

Nr 18: kamienica.

Szkoła Staszica. Powstała w 1914-6 wg proj. M. Kontkiewicza i S. Zaleskiego.

Data nadania nazwy: 1938.01.01
